

OSOBNOSTI VÝTVARNÉHO UMENIA A KULTÚRY

Výtvarné umenie ľudia od nepamäti používali na skrášlenie prostredia v ktorom žili, či už vo svojich domovoch alebo verejných priestranstvách. Fontány, súsošia a pomníky nášho mesta vytvorili sochári a výtvarníci v rôznych historických obdobiach.

Pomocou nasledujúcich textov a úloh sa zoznámíš s umelcami nemeckej národnosti, ktorí vo vtedajšom Prešporku, a pre dnešnú Bratislavu, vytvorili významné a krásne diela a aktívne sa zapájali do mestského kultúrneho života.

VIKTOR OSKAR TILGNER (1844 Bratislava – 1896 Viedeň), sochár a portrétista, jeden z hlavných predstaviteľov neobaroka. Zasiahol takmer do všetkých oblastí sochárskej a portrétnej činnosti, tvoril pomníky, fontány, dekoratívne plastiky, náhrobníky a portrétoval významné politické a umelecké osobnosti. Počas tvorivého života viackrát navštívil rodnú Bratislavu. V roku 1883 tu dokonca usporiadal svoju výstavu a po jej skončení daroval mestskému múzeu viac ako 20 prác. K jeho významným dielam v Bratislave patri pamätník hudobného skladateľa a klaviristu J. N. Hummela.

Isto ste si všimli nádhernú fontánu pred historickou budovou SND na Hviezdoslavom námestí. Volá sa Ganymedova fontána.

Znázorňuje antickú legendu o chlapcovi Ganymedovi, ktorého Zeus, premenený na orla odniesol do sídla bohov na Olymp, aby sa stal ich osobným sluhom. Ako doplnok hlavného výjavu sú na fontáne umiestnené postavy štyroch detí, nesúcich štyri druhy najhojnejších dunajských rýb. Na okraji hornej nádoby sú tri dvojice vodných zvierat.

Podľa obrázku skús zistiť, ktoré sú to zvieratá.

.....

PRESSBURGER KUNSTVEREIN (Bratislavský umelecký spolok) bol zriadený na podnet prešporského župana Štefana Esterházyho 15. januára 1885. Jeho hlavnou úlohou bolo oboznamovanie obyvateľov mesta s domácou i zahraničnou umeleckou tvorbou. Predajné výstavy sa konali nepravidelne v rôznych prenajatých priestoroch. V tomto počiatkovom období združoval spolok Tudi rôzneho postavenia i povolania. Napriek mnohým problémom sa spolok, v ktorom pôsobili mnohí významní umelci a architekti, venoval výstavnej a vzdelávacej činnosti až do roku 1945.

Mohol byť Viktor Tilgner členom Pressburger Kunstverein?

Medzi zakladateľov Pressburger Kunstverein patrili aj bratislavskí rodáci, sochári Robert Kühmayer, Alojz Rigele a maliar Eduard Majsch.

Verejný priestor obohatili o množstvo sochárskych a umeleckých diel: fontán, pomníkov, fasádnych a záhradných plastik, náboženských sôch a náhrobníkov. Vďaka ich portrétnej činnosti sa zachovali podobizne významných bratislavských mešťanov z rôznych sfér spoločenského života.

Skús správne prideliť dielo jeho autorovi.

a) **Robert Kühmayer** (1883 Bratislava – 1972 Viedeň)

b) **Alojz Rigele** (1879 Bratislava – 1940 Bratislava)

- Kačacia fontána (Šafárikove námestie) ● Dievča so srnkou (Hviezdoslavove námestie) ● Socha Krista (lekárň Salvátor)

K významným bratislavským rodákom patrili maliar **EDUARD MAJSCH** (1841 Bratislava – 1904 Bratislava), spoluzakladateľ a podpredseda Bratislavského umeleckého spolku – Kunstverein, organizátor mnohých umeleckých výstav vo vtedajšom Prešporku. Okrem portrétnej tvorby sa venoval maľovaniu obľúbených bratislavských zákutí.

Do obrazov dokresli výjavy podľa vlastnej fantázie.

ARBEITSGEMEINSCHAFT DER KARPATHEDEUTSCHER KÜNSTLER IN PRESSBURG (Pracovné spoločenstvo karpatskonemeckých umelcov v Bratislave) vzniklo roku 1941, podľa datovania návrhovej listiny so zoznamom členov. Dokument obsahuje mená umelcov nemeckého pôvodu žijúcich v Bratislave, ale aj inde na Slovensku. K významným patrili Karl Frech, Ludwigg Mack, Grete Kittel a už spomínaný Robert Kühmayer.

Múzeum kultúry karpatských Nemcov sa nachádza v historickej časti mesta Zuckermandel.

Na vyobrazeniach od Karla Frecha nájdí tie, ktoré do tejto časti mesta nepatria.

Čo si pamätáš?

Napiš mená umelcov, bratislavských rodákov, o ktorých ste sa dozvedeli z tohto pracovného listu.

.....

.....

Na ktorej fontáne v Bratislave sa nachádzajú deti na obrázku a kto je jej autor?

.....

.....

.....

.....